

בתוך בתים של עובדי ה' אנשי מעלה, גדלים בנים ובנות
שהעוני מקשה עליהם מאד

מתוך הגליון

דבר המערכת

החורבן והתיקון

השנה, אולי יותר משנים אחרות, הרגשנו תכופות את קושי הגלות. עם ישראל עבר שנה ארוכה ומלאת 'ניעורים'. החל מגלי הקורונה על שלל קשייהם, דרך האסון הנורא במירון, המלחמה בדרום, האסון בקרליון, האסון באיטליה, האסון במיאמי, התחלפות השלטון, כשכל אלו הם צרות הן פרטיות לרבים והן כלליות לציבור.

כמובן, שלצד כל האסונות היו גם אלף אלפי רבבות חסדים, הארות וגילויי השגחה פרטית עד לאין מספר. אין ספק, ואסור לשכוח זאת לרגע, שגם בתוך החושך וההסתר - רבים באלפי מונים הטובות והחסדים הפרטיים והציבוריים, אף שבעוונותינו איננו נוהגים לשים לב לזה כל כך מרוב שגרת הטוב.

ובכל זאת, ברור שזו היתה שנה יוצאת דופן, במהלכה נקראנו שוב ושוב לסדר על ידי מנהיג הבירה. אסור לנו להתעלם מזה, כמובן, ועלינו לשים על המשך בעמוד הבא

תורת חסד

הגאון רבי גבריאל יוסף לוי שליט"א
ראש ישיבת "באר התורה" ונשיא הגמ"ח

השאלה מגליון קודם

לכבוד ראש הישיבה שליט"א

אני אברך כולל עם חמישה ילדים קטנים, אשתי עובדת בחצי משרה ואני מקבל מלגת כולל לא גדולה, ומזה אנו חיים בצמצום רב.

מזה זמן רב שמנקר בראשי הצורך לרכוש לילדי יחידות בגמ"ח המרכזי ולדאוג בכך לעתידם, אולם שואל אני את עצמי, איך אוכל לצמצם עוד מהקצת שיש לנו ללחם ולחלב, והאם בהשקפה של תורה נכון לנהוג כך, למען דבר שהוא כל כך מרוחק, בעוד שנים רבות, וכמעט אפשר לומר עליו "דבר שלא בא לעולם".

תשובה - חלק ב

בפרק הקודם פתחנו בשבחו של אותו אברך הזוכה ללמוד תורה מתוך הדחק, וכעת מבקש לדעת מהי חובת ההשתדלות שלו בהשקפה של תורה בנוגע להצטרפות כחבר הגמ"ח המרכזי.

נראה שלמרות שראוי לאדם להימנע מלהכניס את עצמו לניסיון של עוני, אך בנדון דידן כדאי להצטרף, משום שעל פי הוראת רבן של ישראל מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל ההצטרפות לגמ"ח אפשרית גם מכספי מעשרות, והצטרפו לזה עוד גדולי הפוסקים, ולכן כדאי לשקול זאת בחיוב למרות המצב האמור.

אמנם ישנן דעות שונות בנוגע לחיוב מעשר כספים לאנשים שמצבם דחוק, אבל מאחר ומצות הצדקה מוטלת על כל יהודי, ראוי אף לאברך הנתון במצב דחוק לברר עם מורה הוראה מוסמך מהי חובתו בענין הפרשת מעשר כספים, ובמידה והתקבלה הכרעה שעליו להפריש מעשרות, עליו לנהוג בכספי הצדקה שלו כפי המבואר בהלכה שישנם דרגות ביעוד כספי

המשך בעמוד הבא

תגובות והערות על המדורים השונים יתקבלו בברכה בדוא"ל: Alon@hagmach.org.il או 6428158@gmail.com

מכתבים מובחרים יפורסמו בל"ג (ניתן בעילום שם)

פניות לגמ"ח המרכזי בדוא"ל: glb@glb.org.il או בפקס: 02-6428158

יו"ל ע"י הגמ"ח המרכזי | עורך: הרב יעקב גולדשמידט | כותבים ומשתתפים: הרה"ג ר' יצחק אייזיק וינברג, הרב צבי רבינסקי, הרב ישראל גוטמן, הרב פנחס אריה רוזנטל, הרב יעקב סירוטה, הרה"ג ר' אשר וסרמן, הרב יהונתן שורק

עיצוב גרפי: סטודיו ספציפ 0548-540-650 | winterntz@gmail.com | לפניות לועדה הרוחנית: הרה"ג ר' חיים כהנא 5610681@gmail.com

תורת הסד המשך מעמוד 1

הצדקה, כשהראשונים במעלה הם קרובי משפחתו [עם זאת, ראוי מן הסתם לכל אברך גם לתמוך במקומות התורה בהם הוא גדל, בפרט אם רבו עומד בראשות המוסדות ובבחינת 'אבידת אביו ואבידת רבו של רבו קודמת']. ומאחר ומותר לאדם לקבל טובת הנאה מכספי הצדקה שלו, מסתבר שמותר להפנות לפחות חלק מכספי המעשרות עבור חברות בגמ"ח המרכזי.

חשוב להדגיש, שמעבר לכך כל תשובה עקרונית צריכה להיבדק בפן המעשי, כמו שבהרבה מהשאלות העולות במסגרת זו יתכנו צדדים אישיים שונים שמחמתם תהיה תשובה שונה לכל אחד כפי עניינו, אך מאחר ששאלה זו הובאה לדיון קבל עם ועדה, ראוי לברר גם מהי השקפת התורה בנוגע לעצם מצב הדחק המתואר במכתב, מלבד בירור חובת ההשתדלות המוטלת על בעל משפחה במצב מסוג כזה.

אכשר דרא, ואנו זוכים לראות בני תורה המסולאים בפז, הרואים עולמם בחייהם ושמחת התורה ממלאת אותם עד שאינם מרגישים שום חסר בצרכי העולם הזה, ואף עבודת ה' שלהם לא נפגעת כתוצאה ממצבם הדחוק. אבל מנגד, למרבה הצער, ישנה מציאות גדלה והולכת בדורנו, שבתוך בתים של עובדי ה' אנשי מעלה, גדלים בנים ובנות שהעוני מקשה עליהם מאד, ולפעמים מגיעים עד למצב של תחושות קשות כלפי התורה ולומדיה, ומרגישים בקרבם התנגדות לדרך החיים של לימוד תורה, כי בדמיונם מצטייר לימוד התורה כגורם לסבל, ובכך הם לא רואים נכוחה את אור התורה ושמחת החיים הפנימית של עמלי התורה.

כדי שלא להגיע למצב נורא שכזה, מוטל על לומד תורה מתוך הדחק, על אף המעלה העצומה של לימוד תורה שכזה, לבחון היטב האם הסובבים אותו לא מואסים בגלל דבר זה בדרך התורה, ולעקוב היטב האם לא מתפתחת בקרבם 'ריאקציה' לצורת חיים שכזו, ובמידה ואכן מתפתחות תחושות כאלו, אל לו לחכות עד שיגיעו מים עד נפש, אלא לפנות לתלמיד חכם גדול שמכירו באופן אישי, ולבקש ממנו עצה, תושיה והכרעה אחראית על חובתו במצב שכזה. יתכן שיקבל עצה להוסיף הכנסה מסוימת, וכל הנוטל עצה מן הזקנים אינו נכשל, וכאשר הוא יעשה את ההשתדלות המוטלת עליו שיהיה לילדיו שמחה על מה שהאב לומד תורה במסירות, הוא יקבל מנגד את ברכת ה' ואת שלווה הנפש הדרושה לבני ביתו.

חשיבות נושא זה גדולה מאד וראויה לפרק נוסף בו יובאו דברים מתוך מסורת רבותינו גדולי הדור הקודם זצוק"ל.

לשאלות לנשיא הגמ"ח לחצו כאן

או בדוא"ל: 6428158@gmail.com / Alon@hagmach.org.il

דבר המערכת המשך מעמוד 1

לב ולהבין שהקריאות הללו מופנות אלינו. שיש להן מטרה ותכלית. ושאל לנו להתעלם מהן חלילה.

בצד כל הלימודים הפרטיים והכלליים שאפשר וצריך כל אחד ללמוד ולשפר דרכיו, אין ספק שיש כאן גם את הרקע האחד שבוודאי עלינו להתעורר בזה. הרי כל הצרות הללו באות בשל הסיבה המרכזית - שאנו מצויים בגלות. גם אם אנו שוכחים זאת אולי פה ושם בלהט הימים המתגלגלים, שומה עלינו לזכור שעדיין לא נושענו, השכינה הקדושה חסרת בית, עיר האלוקים מושפלת עד שאול תחתיה. וזה מקור כל צרותינו ותלאותינו בגו גלות.

אנו עומדים רגעים לפני יום תשעה באב, היום הנמהר בו אנו מציינים את חורבן בית מקדשנו ותפארתנו, היום בו אנו מבכים את הילקח האור מחיינו, מהסיבה שחז"ל מציינים: בעוון שנאת חינוס חרבה ירושלים. מקווים אנו ומייחלים, שכאשר נתקן את המידה הזו שהביאה לחורבן ירושלים, ובהמשך - לכל הצרות והרעות התוקפות אותנו מאז ועד עתה - נזכה לגאולה השלימה בע"ה.

וייתכן אפוא לומר, כי אם נמצאו נגועים ב'שנאת חינוס', אין זה אלא כי לא היתה מספיק 'אהבת חינוס', אהבת ישראל. ואהבת ישראל מושתתת על מידת החסד ומשולבת בה [הרצון להיטיב עם השני מוליד את האהבה ולהיפך]. אם כך, ייתכן שבשל חסרון במידת החסד, מגיעים לשנאת חינוס, ועל כן בבואנו לחפש כיצד לקצר ולסיים את הגלות הארוכה כל כך, עלינו לתקן

המשך בעמוד הבא

איש את רעהו

מכתבים למערכת

רעיון חדש שאולי יעשה מהפכה בעז"ה

כבר עוררו רבות בגליון זה אודות הדרישות הגבוהות הנהוגות בשידוכים, בסכומים המצטברים למליונים, כשלמעשה מדובר בדרך כלל במשפחה אברכית שאין להם אפילו אחד ממאה מסכומים כאלו.

והנה, כידוע עיקר טעם המנהג שההורים נושאים בעול הדירה הוא, כדי שהאברך הצעיר יוכל להמשיך וללמוד בישוב הדעת. ואף על פי שהדבר יגרום לו עצמו בעוד 20 שנה חובות רבים כשיחתן את ילדיו, מ"מ אז כבר יהיה מורגל בדבר, ועוד שיש חשיבות גדולה בשנים הראשונות והצעירות שהן שנות העליה.

וכשדברנו יחד כמה אברכים בזה עלתה הצעה, שהסכום שההורים נותנים לזוג הצעיר לא ינתן בתורת מתנה, אלא בתורת הלוואה לעשר שנים, ובסוף עשר שנים יטלו הזוג הלוואה ויחזירו להורים מה שנתנו [וייתכן שהגמ"ח המרכזי יוכל להגות תכנית שתאפשר מתן הלוואה נוספת זו].

ובאופן זה נמצא, שבסופו של דבר לא יצטרך כל אברך לדאוג בימי חייו אלא לקניית דירה אחת, ומצד שני לא יוטל עליו העול של תשלומי הדירה בשנות צעירותו.

נשמח מאוד לשמוע חוות דעת ראש הישיבה שליט"א בענין זה.

כמה אברכים מירושלים וקרית ספר

חתונות המוניות ובזבזניות

למגינת כל לב, חזרה התופעה שבכל חתונה משתתפים מאות אנשים שאינם נחוצים לשמחה, ובאים כי לא נעים להם, והמחותנים שהזמינו אותם מאותה סיבה בדיוק, משלמים אלפי שקלים להאכיל אותם מנת בר עלובה.

אנשים רבים ובחורים רבים עמם שוחחתי מחכים למי שירים את הכפפה ויארגן את הציבור לחזור לגודל הטבעי של חתונות הקורונה [ללא אימת המשטרה...].

כל מי שחיתן בתקופת הקורונה מספר בעיניים נוצצות על אירוע אותנטי מלא שמחה באמת, לשבת עם המשפחה הקרובה אחים ואחיות של מחותנים שכמעט לא יוצא לשבת איתם בסעודה משותפת, ולא צריך לתזז בין מאות המוזמנים ולחשוש שמא שכחתי ללחוץ יד למישהו.

כלומר 100 מוזמנים מכל צד, וארבעים 'משמחים'. אין צורך לאף אחד!!! ביותר מזה.

דיברו על זה בתקופת הקורונה והיו סיכומים עם אולמות והכל נמוג בעשן....

נא בעילום שם

למכתבים ותגובות לחצו כאן

או בדוא"ל: 6428158@gmail.com / Alon@hagmach.org.il

דבר המערכת המשך מעמוד 2

את השורש לסיבת חורבן הבית וצאתנו לגלות זו, ולהשתלם היטב במידת החסד.

לא בחינם לעולם ייצא יום תשעה באב בשבוע פרשת דברים. לא רק מפני שבפרשה זו מופיעה מילת הקינה: 'איכה', אלא גם משום שספר דברים מכונה - 'ספר הישר' (כמבואר במסכת עבודה זרה כה.), מפני שבו נאמרו המילים: ועשית הישר והטוב, וכפי שמסבירים חז"ל, שהישר והטוב הכוונה - לפני משורת הדין. כלומר, לנהוג במידת החסד. כי ההנהגה לפני משורת הדין - היא הישרות האמיתית.

ואם אנו ננהג במידת החסד, ונעסוק בה, ונלמד עליה, ונתחבר אליה, ונקדיש מעצמנו ומממוננו למענה - יהיה לנו פנים לבקש מאבינו מלכינו: תנהג עם בניך במידת החסד והרחמים, ותיכנס להם לפני משורת הדין, ותבנה לנו בית מקדשינו ותפארתנו במהרה בימינו.

ובנה ירושלים עיר הקודש במהרה בימינו! ■

”

בני! בואו וראו כמה גדול כח גמילות חסדים. שכל מקום שיש גמילות חסדים וצדקה - שם יש שלום. וכל מקום שיש שלום - יש צדקה. כענין שנאמר: חסד ואמת נפגשו, צדק ושלום נשקו.

שכל זמן שהבריות נוהגים בשלום זה עם זה - עושין צדקה וגמילות חסד זה עם זה. ובכל מקום שיש צדקה - שם שלום מצוי.

” (מעלות המידות מעלה ה')

עולם חסד יבנה

במה של כבוד ליוזמות ולפתרונות למצוקת הדיור

הפריפריה כפתרון גם למשפחות מחו"ל - הרב יואל ברמן

פרק א

ראשית ברצוני לברך את הגמ"ח המרכזי, אשר כחלק מפעולותיו להקל על הציבור לחתן את ילדיו ולרכוש דירות לזוגות הנישאים חרף מחירי הדיור הגבוהים - וזאת באמצעות הלוואות נכבדות לרוכשי הדירות - הוא מוסיף ופועל באמצעות בטאון חשוב זה, להשפיע על תודעת הציבור לרכוש דירות מוזלות בפריפריה ולצאת מן הקיבעון הישן שעדיף לקנות בערים המרכזיות. אין ספק, שגם פעולות אלו מועילות להורים המחתנים את ילדיהם ולזוגות עצמם, בכך שהם מקילות עליו לעשות את הצעד ולהרחיק מעט לפריפריה, וכתוצאה מכך הוא חווה הקלה נוספת.

מאחר והנני עוסק בנושא זה בשנים האחרונות, במיקוד על בני הציבור החרדי המגיעים לארץ מחו"ל, להנגיש להם את אפשרויות הפריפריה המתפתחות בארץ, ביקשתי לנצל את הבמה המכובדת בבטאון זה למטרת חיזוק הפריפריה ולתועלת הציבור כולו. בפרקים הבאים אפרוס את ההיבטים השונים הקיימים בנושא.

אך לפני שאגש לענין עצמו, אספר תחילה על עצמי, איך הגעתי לזה.

ב"ה, זכינו להימנות על ראשוני המשפחות שנטלו חלק בהקמת הקהילה החרדית החדשה בגבעת המורה (עפולה). ביקרתי באזור כמה חודשים לפני שהוקמה הקהילה, כשהישיבה הגדולה עפולה נפתחה עם קומץ בחורים שלמדו בעזרת הנשים של בית הכנסת האשכנזי המקומי בעפולה עילית, השכונה הסמוכה לגבעת המורה. הקהילה החדשה בגבעת המורה התחילה את זמן אלול תשע"א עם כ-10 משפחות, ואנחנו הצטרפנו שנה אח"כ כמשפחה מס' 25. כשעברנו לירושלים מסיבות משפחתיות אחרי קרוב לחמש שנים, הקהילה מנתה כבר כ-180 משפחות, והיום יש כבר בערך 400 משפחות, בלי עין הרע, כן ירבו.

אם נלך קצת אחורה איך הגעתי בכלל לעפולה, ובכן, חיפשתי מקום מתאים

להשקיע בקניית דירה. ראשית היה חשוב לי מקום שיש בו קהילה חרדית, כדי שנוכל גם לגור בדירה אם נצטרך, למשל, אם לא נצליח להשכיר אותה - סוג של ביטוח. עצה זו הובאה לא מזמן בבטאון זה בשם הגר"מ קסלר שליט"א רבה של מודיעין עילית שאמר: 'תקנה דירה שאתה יכול בדיעבד לשלוח את הילד לשם. מי שעשה ככה - הצליח!'

והיה עוד נתון שבדקתי בחיפושיי אחר המקום להשקעה.

כאחד שגדל בקהילה החרדית בארה"ב, הייתי ער לתופעה של אברכים מחו"ל שנשארים בארץ ללמוד לכמה שנים

רבים מהאברכים האמריקאים לא מכירים כאן בארץ הרבה מעבר למסלול מדירת הבחורים לישיבה

אחרי החתונה, כשחלק מהם קובעים בהמשך את דירתם כאן בארץ הקודש. העלייה התלולה במחירי הדירות כאן בארץ, בפרט בריכוזים החרדיים, השפיעה גם על האוכלוסייה הזאת, ומנעה מרבים מהם את האפשרות לקנות (או אפילו לשכור) דירה ולהתישב כאן בקביעות במקומות בהם עשו זאת בעבר, כירושלים, בית שמש, ועוד.

משום כך, כשחיפשתי לקנות את הדירה, הוספתי אלמנט נוסף לחיפוש: היכן יש מקום שיכול להתאים להקמת קהילה ישיבתית ל'חוצניקים' עם דיור בר-השגה, או עכ"פ מקום בו הם יכולים לחוש בנוח כחלק מקהילה ישראלית. קיבלתי אז עזרה רבה בחיפושים מעוה"ד הר' נתן רוזנבלט. בדקנו מקומות שונים שיוכלו להתאים לכך, והשכונות של

עפולה - גבעת המורה ועפולה עילית - נראו כמקומות בעלי פוטנציאל רב.

כך הכרנו את הקהילה החדשה בגבעת המורה, ולבסוף התגלגלו הדברים לכדי כך שאף עברנו לגור בה, וב"ה זכינו במשך כמה שנים ליטול חלק פעיל בהתפתחותה.

סיפרתי את כל ההקדמה הזו כדי להדגיש, שהדברים שאכתוב אינם מגיעים 'באוויר'. את הסטיגמות שברצוני לנפץ לאנשים - אני עושה כשבאמתחתי ניסיון אישי והיכרות קרובה עם מגורים בפריפריה למשפחה המגיעה מחו"ל.

על אלו 'סטיגמות' אני מדבר? ובכן, זה לא סוד, כי זירת ההתמודדות בנושא זה היא בעיקר בתודעה. אם לישראלים, שהתרגלו בעשורים האחרונים לגור רק במרכזים החרדיים, קשה לחשוב על מעבר לפריפריה, על אף שכבר ישנן בפריפריה קהילות מצליחות ומבוססות - אזי לאברכים אמריקאים, שרבים מתוכם לא הכירו כאן בארץ הרבה מעבר למסלול מדירת הבחורים לישיבה - הקושי גדול פי כמה. יש מהם שאינם יודעים דבר על החיים החרדיים מעבר ליתחום המושבי של ירושלים וסביבותיה.

ככל שאנשים ייחשפו יותר לאנשים מרקע דומה, אברכים ומשפחות כמותם, שעשו את המעבר ונהנים (מכמעט) כל רגע, הם יהיו פתוחים יותר לברר את הנושא ולגלות את המעלות הגדולות שיש במגורים בפריפריה, ויבינו שזה מעבר אפשרי ומשתלם. אגב, הדבר נכון הן לגבי ישראלים והן לגבי חוצניקים.

בפרק הבא אי"ה ארחיב עוד בענין זה.

[הכותב הוא מייסד פרויקט "אורא דארץ ישראל" להנגשת הפריפריה לציבור החרדי המגיעים לארץ מחו"ל].

לתגובות לחצו כאן

Alon@hagmach.org.il / או בדוא"ל: 6428158@gmail.com